פרס גולדברג לשלום, 2024

Victor J. Goldberg Prize for Peace · נאומי קבלת הפרס

גדיר האני

سلام שלום רב לכל הקהל המכובד

אני גאה לעמוד כאן במעמד המרגש הזה, מוקפת בכוח וברצון של נשים וגברים הנחושים להוביל מהלכים חברתיים לשינוי ולקידום הטוב והמשותף, מהלכים אשר עומדים בבסיס הקיום הטבעי שלנו כבני אדם.

נולדתי בעכו عكا. הוריי הנחילו לי ערכים של אהבה, קבלה וכבוד לבנות ובני אדם באשר הם. הוריי נטעו בי אהבת חיים ורצון עז להיות שותפה בעיצובם. לבחור לראות את המחסומים והמגבלות כאתגרים שעלינו לשאוף להתמודד ולתקן. כנערה בעיר מעורבת ריתקה אותי השונות בחברה סביבי, גדלתי בעיר בה גרים זה לצד זו יהודים וערבים, נוצרים, מוסלמים, דרוזים, יהודים ועוד. הרגשתי שהמפגש עם האחר מעשיר אותי, מלמד אותי גם על עצמי, ובעיקר עורר בי סיפוק שהנה אני מצליחה לשנות את מה שחושבים עליי, לא באופן אישי, אלא כמי שמייצגת את החברה הערבית בישראל.

זה שנים רבות שאני פעילה במאמץ הסיזיפי של קידום השלום בין יהודים לערבים והמאמץ לקדם חברה בה הצדק והשיוויון אינם תלויים במאבק אלא הם התשתית היום יומית. כמי שמשתייכת לעם הפלסטיני, אך חיה ושותפה מלאה לחיים בישראל, האמנתי שהאוכלוסיה הערבית בישראל חייבת להיאבק למען שיוויון לבני עמם שמעבר לקו הירוק, לגרום לציבור הישראלי לפקוח את עיניו ביחס לעוולות הכיבוש ולשאוף לכונן שלום צודק בין העמים.

אני עובדת ופעילה במספר ארגונים ותנועות שטח. לכל ארגון הייחודיות שלו, אך עבורי להיות שותפה לקבוצות וארגונים המקדמים דיאלוג, שינוי חברתי, שיתופי פעולה ואקטיביזם- הם זכות וחובה, אל מול האתגרים הרבים בהם אנו חיים.

אני, כמו שותפי דרור, שאני כל כך גאה לחלוק איתו פרס זה, יודעים כמה קשה ורבה הדרך. ולצערנו, המצב הולך ומתדרדר, נהיה קשה יותר ויותר. המלחמה הארורה גדעה את חייהם של אלפי ישראלים ופלסטינים, מעגל האימה והטראומה מעולם לא היה רחב יותר. קשה עד בלתי אפשרי למצוא תקווה ואמונה בדרך השלום. לעתים אני חושבת לעצמי, כמה קל להיות חד צדדי, כמה קל תמיד להגן בלהט על הצד שלך ולהטיל את מלוא האחריות על האחר. אך לאן זה יוליך אותנו? לעוד אלימות, לעוד נקמה, לעוד דור של ילדים ללא ילדות.

בשנת 2020 זכיתי להצטרף לקבוצת המנהיגות הבין דתית של סירץ' פור קומון גראונד. כאישה מוסלמית הפועלת שנים לשינוי התפיסות השליליות כלפי הדת שלי, האמנתי שקבוצה של מנהיגות יכולה להשפיע על החברה וליצור אמון דווקא בין הקבוצות הדתיות, אלו שנדמה שהם מגלות הכי הרבה שנאה כלפי האחר.

חזון דתי לשלום- התהליך אליו הצטרפתי, נגע בי. השלום הינו אחד מערכי היסוד של האסלאם, גם של היהדות כפי שלמדתי במהלך השנים, אז אולי אנחנו- המנהיגות הדתית- נוכל לתרום לשינוי תפיסות ולביסוס ערכים של סובלנות ואהבת האחר. הקבוצה פעלה עד לפני שנה, אך התוצרים שפיתחנו יחד עדיין פועלים ומיושמים בקבוצות דתיות ברחבי הארץ.

דרור ושרון רוזן, מי שהובילה את הפרויקט ותמכה בנו לאורך הדרך, יחד עם דליה גודהרט וראמי אסילי, אפשרו לנו לזהות את האתגרים המרכזיים במציאות החיים בארץ הקודש ולפתח תוכניות להתמודדות איתם. הציבור הדתי בישראל – היהודי והמוסלמי, לא בא במגע עם האחר. תוכניות דיאלוג לרוב פונות לציבור חילוני, עירוני ומתקשות לפעול בקהילות הדתיות. היעדר המפגש גורם לבערות, לחוסר ידע. על מצע של חוסר ידע קל להטמיע סטראוטיפים ותפיסות שליליות- האסלאם היא דת של טרור, כל הדתיים היהודים הם קיצוניים ואלימים, שאהיד, קידוש ה'- מושגים רבים שקל לראות בהם תשתית לטרור. אז אל מול הבערות בחרנו להציע ידע, אל מול התפיסות המכלילות בחרנו ללמד את האמת. הגענו יחד, מנהיגים דתיים יהודים ומוסלמים לבתי ספר, ישיבות, מכינות קדם צבאיות, קהילות דתיות- ודיברנו יחד על יהדות ואסלאם בארץ הקודש- קדושת החיים, ירושלים, מואזין ושמע ישראל. קבוצות יצאו בחוויה משמעותית שהנה הדתות יכולות להיות הגשר לשלום.

אך המצב כל כך מאתגר שלא די להסתפק במפגשים, צריך להשפיע בתפוצה רחבה- הקמנו פלטפורמה בפייסבוק- הבימה אל מנבר, בה אנו מעלים תכנים על הדתות- בין אם להקנות ידע, לדעת מה לברך בחג את השכן היהודי או המוסלמי, או מה יכולה להגיד המנהיגות הדתית על המלחמה הנוראית. אך הרשתות החברתיות הם מדיה אחת, חייבים גם להגיע לתקשורת המסורתית, אז התחלנו לכתוב טורי דיעה, להביא את הקול החשוב שלנו לציבור כולו. לא רק בסוגיות דתיות. למשל, כמה חשוב שמוסלמים בישראל יבינו את משמעות השואה עבור השכן היהודי. כמה חשוב שמוסלמים ילמדו על השואה כאירוע של מחיקת הרוח האנושית. חיברתי בדבריי ערכים מוסלמים של חמלה ואמפטיה לאחר. פנינו למנהיגות הפוליטית, ביקשנו להשפיע על חברי הכנסת ושרי הממשלה. ניסינו ולא וויתרנו גם אל מול האתגרים הגדולים של המציאות בשנה האחרונה.

פיתחנו סיורים חברתיים, המאפשרים לקבוצות להגיע לערים בהם המפגש בין הדתות הוא יום יומי וללמוד, על האתגר אך גם על ההזדמנות, על השכנות הטובה שלעתים נבנית ומה היא יכולה לספר לנו על החיים בארץ הקודש...

ובימים אלו, בהם נדמה שאבדה התקווה, שרוח האנושיות אבדה מן העולם, אנחנו לא מוותרים. אני זוכרת איך ב 7.10 בעודי מנסה לדלות כל מידע על מה קרה לחברתי ויויאן סילבר בקיבוץ בארי, היה זה דרור שעודד אותי לכתוב ולהביא את קול האנושיות אל מול צונמי הטרור והאכזריות. פנינו יחד למנהיגות דתית שתקרא לשחרור החטופים, שזו לא דרך האסלאם וכל מי שמצדיק את מעשי הרצח חוטא יותר מכל אדם אחר לדבריו הנביא מוחמד עליו השלום.

האתגרים רבים, האמונה בשלום כערך, כרעיון וכמציאות חיים הלכה ונגוזה. אך ההיסטוריה לימדה אותנו שאל מול הזוועות הקשות, אל מול העוול הנורא, אל מול ההפלייה והדיכוי- תמיד היו אלה שלא וויתרו. גם בחושך הכבד בו אנו מצויים היום, אני מסרבת לוותר, לא נכשלתי אלא לא עשיתי עדיין מספיק. על קברה של ויויאן הבטחתי- צוואתך תהיה עשייתי. השלום אמרת הוא הדרך היחידה, ואני גאה ואסירת תודה בפניכם חברי וועדת הפרס על כך שראיתם אותנו, פשוט ראיתם- את מה שאנו עושים לצערנו לא הרבה רוצים לראות. כרגע זה זמן הכאב, זה זמן השנאה. ואתם מעודדים אותנו להמשיך להחזיק בתקווה. אני מאמינה שלא רחוק היום שרבים אחרים יצטרפו אלינו. זו מחוייבותנו המוסרית כלפי כל מי שלא יכול להשמיע את קולו. כלפי הנרצחים בעוטף עזה ובעזה, כלפי כל מי שנאנק תחת האלימות ולא יכול לבקש את השלום.

אני רוצה בסיום דבריי להודות למשפחתי, לחבריי וחברותיי הרבים שמעודדים אותי ברגע המשבר, לשותפיי לדרך, ושוב לדרור שאני כל כך גאה להיות כאן לצידו במעמד מרגש זה.

Victor J. Goldberg Prize for Peace, 2024

Acceptance speech

Dror Rubin

Dear distinguished guests,

I would like to start my words by sharing our excitement and appreciation for this honor. In this devastating time, being selected for the Goldberg prize is a moment of pride and satisfaction. I would like to thank Mr. Goldberg, Mr. Goodman, and all the Goldberg foundation members on behalf of both Ghadir and myself, for their support of our efforts to bring hope and peace to the Holy Land.

Mr. Goldberg - since we were informed of the prize, we have learned about your lifetime commitment to advance a just and peaceful world. I hope there will come a time when the world will not need prizes for peace but in the meantime, it is a blessing that we have people like you!

I was born and raised in Jerusalem, to a Jewish, liberal orthodox family. My parents- Yaakov and Shlomit- and I'm so excited that my mother is present in this ceremony - were born here in Israel, a few years before the establishment of the country. Their parents were born and raised in Europe, and during the 30's they decided to leave their life and most of their family members to start a new life in the Holy Land. A few years later many of their family members were murdered in the Holocaust. My mother's father- Rabbi Moshe Arie Kurtz, who greatly influenced me, came here from Krakow, Poland, as a Zionist activist. When he heard about the tragic fate of Jewish children there, he traveled back, under a fake identity, to rescue children and bring them here to Israel. Years later he founded 2 villages for orphan children - that still exist today - to enable them to live in a safe and supportive environment. My grandfather’s lifetime commitment to justice and altruism was the educational framework in which I grew up, and my mother and father devoted their lives to volunteer work and social justice.

But despite the strong moral values I absorbed growing up, and a longing for peace, there was also a belief, which I think is prevalent among many Jewish Israeli families, 'that the Arabs hate us and will never accept our right to a Jewish homeland'. This assumption in some ways absolves Jewish Israelis from their responsibility to actively pursue peace and bring it about.

Perhaps paradoxically, my military service was the turning point in that perception for me. Being a soldier in a combat unit forces you to look at the situation without filters or justification. The ability to avoid these difficult topics was no longer an option – topics like

political viewpoints, the history I was taught, issues of identity, human rights and the future of Israelis and Palestinians. I felt that I must find the bridge between two values I hold dear - Zionism and equality, between Israel's legitimacy and the rights of the Palestinian people.

So, I became a mediator, and started working in various organizations to advance peace among different strata of society. In 2015, I joined Search for Common Ground - the world's leading peacebuilding organization - as chief facilitator. A year later, Sharon Rosen - the co-director of the Jerusalem office at that time, and my partner in many activities to this day, asked me to work with her on a new initiative she developed - a religious vision for peace. If peace is such a central value in both Judaism and Islam, she claimed, why don't we see religious leaders promoting peace? Why are religious communities perceived as the main obstacle to peace? So, we began a process that has continued until today, with many ups and downs, successes and failures. I can tell you; it wasn't easy at all - even the recruitment process of the Jewish and Arab religious leaders was a tough task. But step by step, a meaningful process had its impact and managed to build trust between people who never thought they could cooperate with one another, and they themselves have initiated activities and projects that has made our work so meaningful. We knew that the impact of messages that come from the religious texts themselves and are shared by religious leaders, would be enormous, so we chose to focus on education and to work with youth- the next generation - to try and change the way they perceive one another. We set up a working group that developed an educational curriculum that teaches Islam in Jewish religious institutions and in parallel a curriculum that teaches Judaism in Muslim institutions. Just imagine how meaningful and how influential it is to see two religious leaders, one Jewish and one Muslim, stand side by side, as friends, in front of students. But lectures and lessons were not enough. We wanted to influence public opinion; we wanted to create a change within religious communities as a whole, so we created an online platform- Habima El Manbar - that shares knowledge about religious life- both in Arabic and Hebrew. In May 2021 following the riots that exploded in Israel's mixed cities, we developed and implemented initiatives together with our religious leaders that tried to lower tensions and build resilience between communities. We submitted op-eds to the mainstream media that emphasized empathy as the only way to overcome the gap between the peoples.

All these initiatives, lectures, dialogue circles and many other activities could not have happened without Ghadir. Her dedication to peace is a lighthouse in the dark period that we have faced here for so many years. People always ask me how can one person act and influence so many? I always say that Ghadir is how I imagine hope. She offers a smile and a positive attitude to every conflict or threat. I remember one meeting when people approached and cursed us when they saw Ghadir's hijab. Ghadir, with a gentle smile, asked if they would sit and talk. For about an hour she was listening, with her endless empathy, till they hugged one another with the wish that they could find a way to live in peace.

October 7th was, and still is, the worst thing that we could have expected. The tragedy is beyond a human being’s ability to absorb. There are no words in the dictionary for the shock that all of us felt and still feel every day. When words are irrelevant, one can just pray for the end of the bloodshed, for the release of all hostages, and for consolation for all bereaved families. As peace activists we were speechless but one thing we knew was that things can get worse, and we can't give up. We are working everyday even now, with groups, down in the south and up in the Galilee, trying to build and sustain hope. In these very difficult times, I find hope in the words of the Psalms

הזורעים בדמעה ברינה יקצורו. Those who sow in tears shall reap in joy

The fruits will grow one day, maybe it will take many more years, but peace will come.

Peace will come.

I would like to end by thanking again Sharon - this prize is for her as well - Dalia Goodhardt, Rami Assali and all the great people at Search for Common Ground. I would also like to thank Nirit for being the first to encourage us to submit a nomination for the prize. And above all I would like to thank my family- Gabriella- my wife and best friend, and Zohar and Elinor- my children. It is mainly for you that I am trying to do whatever I can- to bring peace a little closer.

Thank you.